

ALV 27 maart 2023 Historische Vereniging Oud Leiden

Ingekomen stuk m.b.t. column Oud Leiden Nieuws

Aan het bestuur van de Vereniging Oud Leiden,

Jaap Visser schuwt in zijn column over de Vereniging Oud Leiden niet om man en paard te noemen. Zoals het een goed columnist betaamt. De Raad voor de Journalistiek heeft een leidraad vastgesteld waarin staat beschreven dat columnisten vrij zijn om hun mening te geven over gebeurtenissen en personen. Dat is ook wat ik heb gedaan toen mij werd gevraagd een column te schrijven voor Oud Leiden Nieuws. De toenmalig hoofdredacteur verzekerde mij dat een columnist, in de beste journalistieke tradities, een vrij mens is en niet noodzakelijk de mening van de redactie of de vereniging hoeft te vertolken. Mijn aanstelling gebeurde met instemming van toenmalig HVOL-voorzitter Steven Engelsman.

Dat ik als columnist aan de kant ben gezet is daarom een inbreuk op de vrijheid van meningsuiting. De connecties van bestuurslid Marleen Hogendoorn met D66 zijn inmiddels wel duidelijk. Verbazingwekkend is dat waarnemend voorzitter Jan-Jaap de Haan blijft doen, in zijn reactie in het LD, alsof normale journalistieke principes niet gelden voor de bijna grootste vereniging van onze stad. Secretaris van het bestuur, Cees Meijer, heeft mij recent wel geschreven dat door het HVOL-bestuur lessen zijn getrokken uit de gang van zaken en ruiterlijk te willen bekennen dat ik het bestuur een spiegel heb voorgehouden. Daaruit is de conclusie getrokken dat er een redactiestatuut moet komen om dit soort zaken in de toekomst te voorkomen.

Ik neem de HVOL wel heel serieus. In een snel veranderend media-landschap vind ik het prijzenswaardig dat de historische vereniging, in het jaarboekje, in het kwartaalblad, de website en digitale nieuwsbrief, in lezingen, podcasts en tal van publicaties, laat zien welke waardevolle rol zij speelt in de lokale journalistieke infrastructuur en de publieke meningsvorming. Het is mijn overtuiging dat de HVOL binnen de lokale politiek en journalistiek, als volger en criticaster, een waarde vertegenwoordigd die de journalistiek kan ondersteunen en versterken.

Kijkend naar de geschiedenis van Oud Leiden zie ik ook een vereniging die altijd een stoutmoedig tegenspeler is geweest van het gezag. Ik had daarom gehoopt dat het HVOL-bestuur, naar aanleiding van mijn column het debat had willen voeren over grote veranderingen in de stad. Over het beschermd stadsgezicht, de hoogbouw rond de oude stad, invloed van grote bouwondernemers, machtsverstrengeling en netwerkcorruptie, de explosieve groei van de universiteit, buitenlandse studenten, expats, horeca en toeristen en de daarmee gepaard gaande verkamering en verslonzing van de binnenstad.

Het is een veranderingsproces met negatieve en positieve gevolgen voor de stad. Maar ook een proces dat gepaard gaat met het wegtrekken van oorspronkelijke bewoners. Dat is wat mij, en ik denk ook de HVOL, aan het hart gaat en dat ik in een gepassioneerde schrijfstijl, die soms best gepeperd kon zijn, heb uitgedragen. Daarbij heb ik ook geluisterd naar de stroom van verhalen die voortkomt uit andere vrijwilligers, (wijk)verenigingen, ondernemers en andere lokale bronnen.

Het gemeentebestuur heeft in de afgelopen jaren het contact verloren met alle wijk- en buurtverenigingen in de binnenstad. Door de vele hoogbouwplannen dreigt Leiden ook de greep op de stadshorizon te verliezen. Dat was de rode draad in mijn columns. En het had het bestuur van de HVOL gesierd als het de discussie over de transformatie van de stad anno 2023, niet als een probleem voor de vereniging had gezien maar de moed had opgebracht dit debat met maximale inzet te willen voeren. Juist ook om niet de extremen in de politiek ermee aan de haal te laten gaan, maar het onbehagen dat er is te kanaliseren in een debat dat heel goed past bij wat ik maar de sociaal-liberale consensus van de vereniging noem.

Wat ik het HVOL-bestuur kwalijk neem is dat het niet de moeite heeft genomen daarover het gesprek te voeren en dat het niet zorgvuldig om is gegaan met onafhankelijke journalistiek. Zeker in een tijd waarin ook de lokale journalistiek onder druk staat, zou de historische vereniging geen enkele prikkel mogen geven aan het gedachtegoed dat je journalisten makkelijk opzij kunt zetten. Juist uit de verbondenheid met de lokale journalistiek spreekt ook de verbondenheid met de stad en het democratische proces.

Ik hoop van harte dat de HVOL uit haar comfortzone stapt door de tegenspraak in de stad te initiëren en niet weg te laten drukken naar de flanken. Ik wens de vereniging toe dat ze niet wegstijgt maar het debat aan gaat met iedereen in de stad, met leden en niet-leden, jong en oud, geschoold en ongeschoold. Ik gun de historische vereniging van harte dat het de schoonheid van Leiden als een terriër blijft verdedigen en zich niet laat degraderen tot een schoothondje van het gemeentebestuur.

Jan Rijsdam